

82/1996 Sb.

V Y H L Á Š K A**Ministerstva zemědělství****ze dne 18. března 1996****o genetické klasifikaci, obnově lesa, zalesňování a o evidenci při nakládání se semeny a sazenicemi lesních dřevin**

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 29 odst. 6 a § 30 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon):

ODDÍL PRVNÍ**PODROBNOSTI O GENETICKÉ KLASIFIKACI, O POŽADAVCÍCH NA VÝBĚROVÉ STROMY A LESNÍ POROSTY KE SBĚRU SEMEN****§ 1****Zdroje pro reprodukci lesů**

(1) Vlastníci lesů mohou použít k obnově lesa a k zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění [funkcí](#) lesa pouze reprodukční materiál lesních dřevin, který pochází ze zdrojů uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky.

§ 2**Podrobnosti o genetické klasifikaci lesních porostů**

(1) Právnícká nebo fyzická osoba ¹⁾ při zpracovávání lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy: ²⁾

a) klasifikuje porosty olše, břízy a osiky starší 30 let, douglasky tisolisté, jedle obrovské a borovice vejmutovky starší 40 let a porosty ostatních dřevin starší 60 let,

b) provádí genetickou klasifikaci podle těchto kritérií:

1. původnost, nepůvodnost,
2. objemová produkce; u kategorií A a B má být vyšší než tabulkový průměr pro danou bonitu dřeviny,
3. zdravotní stav (odolnost vůči nepříznivým činitelům abiotickým a biotickým),
4. morfologické znaky stromů v porostu (zejména přímost, plnodřevnost, vhodný typ větvení, přirozené vyvětvení),
5. jakost dřeva;

c) zařazuje lesní porosty, porostní skupiny a etáže do těchto fenotypových kategorií:

1. fenotypová kategorie A, do níž patří hospodářsky vysoce hodnotné porosty, které jsou buď původní, nebo jejich původnost je pravděpodobná; do této kategorie se zařazují i porosty, které nejsou původní, avšak vynikají množstvím produkce, jakostí, odolností, případně jinými cennými vlastnostmi,
2. fenotypová kategorie B ostatní porosty nadprůměrné hospodářské hodnoty a dobrého zdravotního stavu,
3. fenotypová kategorie C porosty průměrné hospodářské hodnoty a méně uspokojivého zdravotního stavu. U vybraných lesních dřevin se z porostů této kategorie nesklízí osivo; tyto porosty je však možno obnovovat přirozenou obnovou,
4. fenotypová kategorie D porosty geneticky a hospodářsky nevhodné (podprůměrné hospodářské hodnoty), případně porosty se zřetelně zhoršeným zdravotním stavem nebo se znatelně zhoršenou stabilitou. Nesklízí se z nich osivo a není je možno obnovovat přirozenou obnovou; tyto porosty je nutno postupně obnovovat a nahrazovat je porosty geneticky hodnotnějšími.

(2) U smíšených porostů se zařazují do fenotypových kategorií všechny zastoupené dřeviny; je-li některá dřevina uznána ke sklizni osiva, uvádí se jako výměra uznaného porostu plocha úměrná zastoupení uznané dřeviny.

ODDÍL DRUHÝ**PODROBNOSTI O UZNÁVÁNÍ ZDROJŮ REPRODUKČNÍHO MATERIÁLU, O STANOVENÍ [OCHRANNÝCH](#) LHŮT A O ZAKLÁDÁNÍ A UZNÁVÁNÍ SEMENNÝCH SADŮ A MATEČNIC****§ 3****Zásady uznávání lesních porostů a výběrových stromů**

(1) Orgán státní správy lesů uznává zdroje reprodukčního materiálu na [základě](#) posudku pověřené osoby, který musí být přiložen k žádosti o uznání zdroje reprodukčního materiálu.

(2) Uznávají se porosty všech lesních dřevin [domácích](#) i geograficky nepůvodních nebo jejich částí, které jsou předmětem hospodaření. Výjimku představují porosty a skupiny stromů topolů černých, balzámových, bílých a stromových vrb, v nichž se uznávají pouze vybraní jedinci jako stromy výběrové.

(3) Uznané porosty fenotypové kategorií A, B musí mít v době uznávacího [řízení](#) minimální skutečnou výměru 2 ha souvislé plochy. Uznané porosty kategorií A, B dřevin geograficky nepůvodních a dřevin, které netvoří zpravidla větší souvislejší porosty (modřín, javory, jilmy, lípy aj.), mohou mít i menší výměru. U porostů kategorie A se připouští menší výměra tehdy, když jde o zbytky cenných původních populací. Počet stromů dřeviny v uznané jednotce však nesmí klesnout pod 40 kusů.

(4) Uznané porosty fenotypové kategorie B lze slučovat do skupin (dále jen "uznané jednotky") v rámci:

a) téže dřeviny,

- b) téhož vlastníka lesa,
- c) téže přírodní lesní oblasti,
- d) téhož lesního vegetačního stupně,
- e) téže genové základny, pokud je vymezena.

Porosty fenotypové kategorie A se neslučují.

(5) Uznáním porostům a nebo uznáním jednotkám přiřazuje orgán státní správy lesů evidenční čísla. Skladba evidenčního čísla a význam jednotlivých symbolů je uveden v příloze č. 2 této vyhlášky.

(6) Výběrové stromy vybraných lesních dřevin se vyhledávají a uznávají především v porostech kategorií A, B, výjimečně i v porostech kategorie C. U ostatních lesních dřevin se výběrové stromy vyhledávají a uznávají v porostech všech fenotypových kategorií. Za výběrové stromy lze uznávat i výstavky v mladých lesních porostech.

§ 4

Podrobnosti o ochranných lhůtách

Při stanovení ochranné lhůty³⁾ zdroje reprodukčního materiálu přihlíží orgán státní správy lesů k věku porostu, k obnovní době a k fázi obnovy porostu.

§ 5

Podrobnosti o zakládání a uznávání semenných sadů, klonových archivů a matečnic

Při podání žádosti o uznání semenného sadu, klonového archivu nebo matečnice předkládá vlastník těchto účelových výsadeb odborný posudek vypracovaný pověřenou právníckou osobou,⁴⁾ kterým dokládá, že účelová výsadba byla založena podle zásad umožňujících použití semen a vegetativních částí jako reprodukčního materiálu pro obnovu lesů a k zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.

§ 6

Podrobnosti o uznávání zdrojů reprodukčního materiálu

(1) Náležitosti žádosti o uznání stromů nebo porostů⁵⁾ jsou uvedeny v tiskopisu "Žádost o uznání zdroje reprodukčního materiálu lesních dřevin", jehož vzor je přílohou č. 3 této vyhlášky. Žádost ve trojím vyhotovení zasílá pověřené osobě vlastník lesa, nebo rozhoduje-li z vlastního podnětu, orgán státní správy lesů.

(2) Odborný posudek obsahuje:

- a) vyjádření k jednotlivým položkám návrhu,
- b) návrh na sloučení porostů kategorie B,
- c) návrh na přidělení evidenčního čísla uznané jednotky,
- d) návrh na ochrannou lhůtu uznaných porostů,
- e) návrh způsobu hospodaření v porostech kategorie A,
- f) návrh doby uznání zdrojů reprodukčního materiálu.

(3) Pro zdroje reprodukčního materiálu obsažené v potvrzené žádosti předloží vlastník lesa ve trojím vyhotovení uznávací listy a zašle je orgánu státní správy lesů. Tento je potvrdí a zašle po jednom vyhotovení vlastníkovému lesa a pověřené právnícké osobě. Vzory uznávacích listů jsou v příloze č. 4 této vyhlášky.

(4) Lesní porosty se ke sklizni osiva uznávají nejméně na dobu shodnou se stanovenou ochrannou lhůtou. Zpravidla při obnově lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy se provádí revize stavu uznaných porostů a jejich částí, na jejímž základě je možno uznání zrušit. O této změně orgán státní správy lesů informuje pověřenou právníckou osobu.

(5) Účelové výsadby (semenné sady, matečnice a klonové archivy) se stávají zdrojem reprodukčního materiálu až po uznání.

§ 7

Označení výběrových stromů v terénu

(1) Výběrové stromy se označují dvěma žlutými pruhy o šířce 5 cm a mezerou mezi pruhy 20 cm. Do mezery se žlutou barvou napíše evidenční číslo výběrového stromu (na straně přivrácené k nejbližší cestě).

(2) Označení provádí nebo obnovuje vlastník lesa.

§ 8

Evidence uznaných zdrojů

(1) Ústřední evidenci uznaných zdrojů reprodukčního materiálu vede pověřená právnícká osoba. Evidenci v rozsahu své působnosti vede orgán státní správy lesů, který rozhodoval o uznání zdrojů reprodukčního materiálu, a vlastník lesa.

(2) Přehled o uznaných zdrojích reprodukčního materiálu lesních dřevin je součástí lesního hospodářského plánu nebo lesní

hospodářské osnovy. ⁶⁾

(3) Správní řízení o uznávání lesních porostů nebo výběrových stromů ke sběru osiva probíhá v roce předcházejícím roku, ve kterém má být schválen lesní hospodářský plán nebo lesní hospodářská osnova.

ODDÍL TŘETÍ
STANOVENÍ OBLASTÍ PŮVODU, PODROBNOSTI O PŘENOSU SEMEN A
SAZENIC LESNÍCH DŘEVIN

§ 9
Stanovení oblastí původu

(1) Pro lesní dřeviny se vymezují oblasti původu (dále jen "semenářské oblasti") sloučením určených přírodních oblastí. ⁷⁾

(2) Pro smrk ztepilý, borovice lesní a modřín opadavý se vymezují semenářské oblasti uvedené v příloze č. 5 této vyhlášky.

§ 10
Podrobnosti o přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin

(1) Přenos reprodukčního materiálu lesních dřevin je přípustný v rámci téže přírodní lesní oblasti s vertikálním posunem o plus nebo minus jeden lesní vegetační stupeň, s výjimkou lesních vegetačních stupňů 8 a 9, kam není povolen přenos z nižších lesních vegetačních stupňů.

(2) V případě, kdy nelze krýt potřebu reprodukčního materiálu podle odstavce 1, lze uskutečnit jeho přenos mezi přírodními lesními oblastmi, a to:

- a) u dřevin, které mají vymezeny semenářské oblasti podle § 9, podle zásad stanovených pro jednotlivé dřeviny v § 11, 12 a 13 s přípustným vertikálním posunem podle odstavce 1,
- b) u ostatních lesních dřevin je přípustný přenos uvnitř hercynské oblasti (přírodní lesní oblasti 1 až 31, 33 a 34) a uvnitř moravské části karpatské oblasti (přírodní lesní oblasti 32, 35 až 41) s přípustným vertikálním posunem podle odstavce 1. U buku je přípustný přenos z moravské části karpatské oblasti do oblasti hercynské,
- c) použití reprodukčního materiálu pocházejícího ze semenných sadů se řídí zásadami uvedenými v uznávacích listech těchto sadů. Tyto zásady budou uveřejněny ve Věstníku Ministerstva zemědělství.

§ 11
Podrobnosti o přenosu reprodukčního materiálu smrku
ztepilého

(1) Do přírodních lesních oblastí 11 - Český les, 13 - Šumava, 14 - Novohradské hory, 27 - Hrubý Jeseník, 40 - Beskydy a 41 - Hostýnsko-Vsetínská vrchovina není přípustný dovoz reprodukčního materiálu z jiných přírodních lesních oblastí.

(2) Reprodukční materiál z přírodních lesních oblastí 40 a 41 lze použít ve všech přírodních lesních oblastech s výjimkou přírodních lesních oblastí 11, 13, 14 a 27.

(3) Při nedostatku sazenic v 7. nebo 8. lesním vegetačním stupni v semenářských oblastech I., V. a VI. se připouští vzájemný přenos. Do těchto semenářských oblastí je povolen dovoz ze semenářských oblastí III., VII. a VIII. s přípustným vertikálním posunem uvedeným v § 10 odst. 1.

§ 12
Podrobnosti o přenosu reprodukčního materiálu borovice lesní

(1) U borovice lesní je přípustný přenos reprodukčního materiálu pouze uvnitř vymezených semenářských oblastí s vertikálním posunem podle § 10 odst. 1.

(2) Do semenářské oblasti VI. je povolen dovoz reprodukčního materiálu ze semenářské oblasti VII.

§ 13
Podrobnosti přenosu reprodukčního materiálu modřínu
opadavého

(1) Reprodukční materiál ze semenářské oblasti II. je možné používat pouze v této oblasti s přípustným vertikálním posunem podle § 10 odst. 1.

(2) Dovoz reprodukčního materiálu ze semenářské oblasti II. do semenářské oblasti I. není povolen.

(3) Reprodukční materiál ze semenářské oblasti I. je možné používat v semenářské oblasti II. přípustným vertikálním posunem podle § 10 odst. 1.

§ 14
Genové základny

(1) K zachování biologické různorodosti [§ 8 odst. 2 písm. f) lesního zákona] a k záchraně a reprodukci genových zdrojů

původních regionálních populací lesních dřevin slouží genové základny.

(2) Genové základny jsou komplexy převážně původních lesních porostů nebo komplexy lesních porostů s významným podílem původních lesních dřevin takové rozlohy, která postačuje k udržení biologické různorodosti populace, které jsou, při vhodném způsobu hospodaření, schopny autoreprodukce.

(3) Základním způsobem reprodukce v genových základnách je přirozená obnova. Je-li nutná obnova umělá, používá se u dřevin, pro které je genová základna vyhlášena, reprodukční materiál pocházející z téže genové základny.

(4) Výměra genových základen se volí diferencovaně podle druhů lesních dřevin nebo jejich souborů, tvořících lesní ekosystémy, a podle současného stavu lesních porostů na konkrétních lokalitách. Výměra jedné genové základny nesmí být zpravidla menší než 100 ha.

(5) Základem pro vymezení genových základen jsou přírodní lesní oblasti jako rámec regionálních populací lesních dřevin. V případech, kdy je lesní oblast výrazně vertikálně členěna, se vymezují genové základny i v rámci oblasti diferencovaně podle souborů lesních vegetačních stupňů (například odděleně pro smrkové porosty vyšších a horských poloh).

(6) Hlavním cílem hospodaření v genových základnách je zachování biologické různorodosti dřevin, pro které byla genová základna vymezena. Tomuto cíli je přizpůsoben režim hospodaření, který je stanoven lesním hospodářským plánem nebo lesní hospodářskou osnovou na základě odborného posudku pověřené právnické osoby.

(7) Evidence genových základen je vedena v lesním hospodářském plánu nebo v lesní hospodářské osnově, a to soupisem všech porostů tvořících genovou základnu. Ústřední evidenci genových základen vede pověřená právnická osoba.

ODDÍL ČTVRTÝ

PODROBNOSTI O OBNOVĚ LESA A ZALESŇOVÁNÍ POZEMKŮ PROHLÁŠENÝCH ZA POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA A O EVIDENCI PŘI NAKLÁDÁNÍ S REPRODUKČNÍM MATERIÁLEM LESNÍCH DŘEVIN

§ 15

Kvalita reprodukčního materiálu lesních dřevin

(1) Kvalita reprodukčního materiálu lesních dřevin je určena vnějšími (morfologickými) a vnitřními (genetickými a fyziologickými) znaky.

(2) Kvalita semene lesních dřevin se posuzuje podle přílohy č. 6 této vyhlášky.

(3) Kvalita semenáčků a sazenic lesních dřevin je charakterizována těmito znaky:

a) vnějšími (morfologickými):

1. výškou nadzemní části (v cm),
2. tloušťkou kořenového krčku (v mm),
3. poměrem nadzemní části a kořenů,
4. štíhlostním koeficientem;

b) vnitřními genetickými znaky semenáčků a sazenic, které jsou dány jejich původem;

c) vnitřními fyziologickými znaky semenáčků a sazenic, které jsou dány:

1. obsahem vody v pletivech,
2. obsahem zásobních látek,
3. stupněm vegetačního klidu (dormance),
4. růstovým potenciálem kořenů.

(4) Podle výšky nadzemní části a tloušťky kořenového krčku se semenáčky a sazenice lesních dřevin zařazují do dvou tříd podle přílohy č. 7 této vyhlášky.

(5) Pro výsadbu topolů a stromových vrb lze použít pouze sadebního materiálu získaného množením původních domácích druhů a vegetativním množením kultivarů. Seznam kultivarů bude uveřejněn ve Věstníku Ministerstva zemědělství.

(6) Pro obnovování lesních porostů a zalesňování lze použít pouze semenáčků a sazenic, které mají průběžný, nevětvený terminální výhon, na konci vegetačního období zdřevnatělý, ukončený terminálním pupenem (s výjimkou vícevrcholových dřevin) a vyvinutý kořenový systém, odpovídající velikosti nadzemní části, bez výrazných deformací kořenů. Dále jsou mechanicky nepoškozené (mimo záměrného krácení nadzemní části nebo kořenů), v dobrém zdravotním stavu, s nenarušeným vodním režimem, s nenarušeným stavem zásobních látek a ve stavu růstového klidu (dormance).

(7) U reprodukčního materiálu, kde bylo zjištěno napadení škodlivými organismy karanténního charakteru, se postupuje podle zvláštního předpisu. ⁸⁾

§ 16

Podrobnosti o obnově lesa a zalesňování

(1) Obnova lesa a zalesňování musí být prováděny tak, aby bylo dosaženo takového stavu lesních porostů a lesního prostředí, který zachovává jejich biodiverzitu, odolnost, stabilitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu, vitalitu a schopnost plnit v současnosti i budoucnosti odpovídající ekonomické, ekologické i sociální funkce.

(2) K obnově lesa a zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa se smí použít pouze reprodukční materiál jednotlivých druhů lesních dřevin, který splňuje podmínky přenosu pro konkrétní místo výsadby a u kterého je doložen původ.

(3) Při zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa zpracovává vlastník pozemku v součinnosti s odborným lesním hospodářem projekt zalesnění, který je přílohou žádosti o vydání rozhodnutí podle § 3 odst. 4 lesního zákona.

(4) Způsoby obnovy lesa a zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa musí být voleny tak, aby bylo dosaženo zajištěné lesní kultury ve lhůtě stanovené lesním zákonem.

(5) Počet a kvalita sazenic (příp. stromků z náletu) jednotlivých druhů lesních dřevin musí být volena tak, aby bylo dosaženo zajištěné kultury a cílové skladby dřevin. Minimální počty jedinců jednotlivých druhů lesních dřevin na jeden hektar pozemku při obnově lesního porostu nebo zalesnění pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa jsou uvedeny v příloze č. 8 této vyhlášky.

(6) Za obnovený nebo zalesněný pozemek je považován takový stav lesní kultury nebo náletu, jestliže na něm roste nejméně 90 % minimálního počtu životaschopných jedinců rovnoměrně rozmístěných po ploše. V tomto množství může být maximálně 15 % pomocných dřevin. Rovnoměrné rozmístění jedinců po ploše nemusí být dodrženo při obnovách horských lesů v 8. až 9. lesním vegetačním stupni a v případech požadavků vyplývajících z funkčního zaměření (kategorie lesů ochranných a lesů zvláštního určení).

(7) Při posuzování zajištěnosti lesního porostu se hodnotí tato kritéria:

- a) stromky vykazují trvalý výškový přírůst,
- b) stromky jsou po ploše rovnoměrně jednotlivě nebo skupinově rozmístěny a jejich počet nepoklesl pod 80 % minimálního počtu pro obnovu nebo zalesnění,
- c) stromky jsou odrostlé působení buřeně a nejsou výrazně poškozeny.

§ 17

Podrobnosti o evidenci při nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin

(1) Každý oddíl reprodukčního materiálu lesních dřevin musí být v celém průběhu výroby a manipulace (sklizeň, skladování, luštění, expedice osiva, pěstování sazenic, jejich doprava, skladování až po použití při obnově lesa a zalesňování) ukládán odděleně a opatřen následujícími údaji:

- a) přírodní lesní oblasti,
- b) lesním vegetačním stupněm,
- c) označením místa původu,
- d) fenotypovou kategorií zdroje.

(2) Oddíly reprodukčního materiálu pocházející z uznaných zdrojů musí být označeny evidenčním číslem uznané jednotky.

(3) Údaje podle odstavců 1 a 2 se zaznamenávají a prokazují "Listem o původu plodů, semen a vegetativních částí" a "Listem o původu sadebního materiálu lesních dřevin", jejichž vzory jsou v přílohách č. 9 a č. 10 této vyhlášky.

(4) List o původu plodů, semen, vegetativních částí a sadebního materiálu vyzvednutého z náletu a nárostu vystaví vlastník zdroje, ve kterém byl tento reprodukční materiál sebrán, ihned po ukončení sběru.⁹⁾ O vystavených listech o původu vede evidenci po dobu 20 let, ze které je patrná identifikace odběratele a množství odebraného reprodukčního materiálu.

(5) Za vystavení Listu o původu sadebního materiálu lesních dřevin odpovídá provozovatel školky.⁹⁾ O vystavených listech o původu sadebního materiálu vede evidenci po dobu 20 let, ze které je patrná identifikace odběratele a množství odebraného reprodukčního materiálu.

(6) Pro transport vystaví vlastník plodů, semen a vegetativních částí "Průvodní štítek", jehož vzor je v příloze č. 11 této vyhlášky, kterým je každé balení oddílu označeno vně i uvnitř.⁹⁾

(7) Vlastníci lesů vedou evidenci o původu reprodukčního materiálu použitého při obnovování lesních porostů a zalesňování a doklady o tom uchovávají po dobu 20 let od obnovy lesního porostu nebo od zalesnění pozemku.

(8) Právníké a fyzické osoby, které se zabývají podnikatelskou činností podle § 30 odst. 1 lesního zákona, vedou evidenci o původu reprodukčního materiálu a doklady o tom uchovávají po dobu 20 let od vzniku těchto dokladů.

(9) Pověřená právnická osoba zpracuje celostátní seznam uznaných zdrojů reprodukčního materiálu s uvedením minimálně těchto údajů:

- a) druh dřeviny,
- b) výměra zdrojů, reprodukčního materiálu jednotlivých druhů podle fenotypových kategorií, vlastníků a územně správních celků,
- c) číslo uznané jednotky,
- d) údaje charakterizující přírodní podmínky (přírodní lesní oblast, lesní vegetační stupeň).

ODDÍL PÁTÝ
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ
§ 18

Zrušuje se vyhláška Ministerstva zemědělství č. 248/1993 Sb., o zakládání a obnovování lesních porostů.

§ 19

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:
Ing. Lux v. r.

Příloha č. 1 není v elektronické podobě.

- 1) § 26 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon).
- 2) Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování.
- 3) § 29 odst. 3 lesního zákona.
- 4) § 29 odst. 4 lesního zákona.
- 5) § 29 odst. 6 lesního zákona.
- 6) § 5 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 84/1996 Sb.
- 7) § 2 písm. p) lesního zákona.
- 8) Zákon č. 61/1964 Sb., o rozvoji rostlinné výroby, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) § 30 odst. 1 lesního zákona.
- 10) Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 84/1996 Sb.